

Głos Pomorza

dawniej „Głos Wąbrzeski”

PISMO SPOŁECZNE, GOSPODARCZE, OSWIATOWE I POLITYCZNE DLA WSZYSTKICH STANÓW

Nr 59

Wąbrzeźno, sobota dnia 21 maja 1938

Rok 20

Ważny punkt kolejowy zdobyty przez wojska japońskie

TOKIO. Północna armia japońska odcięła kolej linghajska pomiędzy Lanfeng i Neihuang zdobywając wiele taboru kolejowego. Chińczycy stracili 3.000 zabitych. Wojska chińskie w sile około 50 tysięcy cofają się spod m. Suhsien w kierunku m. Lingpi.

Oddziały japońskiej armii północnej północno - wschodniej części prow. Kien zamierzają sforsować Wielki Kanał w północno - wschodniej części prow. Kien-gsu, po czym mają nacierać na miejscowość Suczeu wraz z innymi oddziałami japońskimi.

TOKIO. Wojska chińskie zaskoczone błyskawicznym natarciem Japończyków pozostawiły na kolei lunghajskiej niemal cały tabor kolejowy. Pomiędzy stacjami kolejowymi Tangsztan i Neihuang pozostało około 600 wagonów. Pomiędzy Tangsztanem i Kweiteh stoi 25 pociągów zaś ponad 50 pociągów zgromadziło się na obu dworcach w Suczeu. Chińczycy nie mogą pociągów tych wykorzystać podczas odwrotu, ponieważ kolej lunghajska odcięta jest w pięciu miejscach przez wojska japońskie.

Pierścieni japoński dookoła Suczeu zacięła się. Od strony zachodu Japończycy znajdują się w odległości 8 km. od Suczeu, zaś na lewym skrzydle armii północnej po sforsowaniu wczoraj w nocy Wielkiego Kanału, znajdują się w odległości 31 km. od Suczeu.

JAPONCZYCY ZDOBYLI MIASTO SUCZEU

HONG - KONG. Po sześciu tygodniach zaciętych walk wojska japońskie wkroczyły do Suczeu, najważniejszej stacji węzłowej na linii kolejowej lung-

hajskiej. Przed ewakuacją miasta Chińczycy wysadzili w powietrze wszystkie większe budynki. Przy zdobywaniu Suczeu u południowa armia japońska połączyła się z armią północną.

Wiktor Emanuel będzie ukoronowany przez Papieża koroną cesarską?

LONDYN. Prasa londyńska notuje kursującą w Rzymie pogłoskę, według której w tamtejszych kołach politycznych rozpatrywany jest projekt przemianowania królestwa włoskiego na cesarstwo.

Do nowego cesarstwa włoskiego włączone zostały wszystkie ziemie należące do Italii jako kolonie, a więc obok

SŁONIM. Groźny pożar wybuchł tu wczoraj popołudniu i strawił 17 budynków mieszkalnych wraz z zabudowaniami.

Akcja ratunkowa, w której oprócz

miejscowych i zamiejscowych straży pożarnych brało udział wojsko, straż więzienna i policja — była bardzo utrudniona ponieważ pożary wybuchły w coraz to innych budynkach.

Przyczyny pożaru nie są dotychczas ustalone. Straty są znaczne. Na miejscu organizowana jest pomoc dla pogorzalców.

BIAŁYSTOK. W ciągu ostatnich dwóch dni województwo białostockie na skutek długotrwałej suszy i ostatnich upałów było widownią wielu pożarów w osiedlach ludzkich i w lasach m. in. we wsi Zaskicze w tym samym powiecie spłonęły 32 budynki.

Ogień zaproszyły małe dzieci. We wsi Zaskicze w tym samym powiecie spłonęło również 11 zabudowań gospodarczych, oraz sporo inwentarza żywego. Poza tym we wsi Hrycki w pow. wołkowskim spłonęło 25 budynki. W nadleśnictwie Perszty w powiecie grodzieńskim spłonęło około 300 ha lasu. W Puszczy Białowieskiej w nadleśnictwie Tokiło w dziesięciu miejscach powstały pożary, wskutek których zapaliło się około 50 ha poszycia w starym drzewostanie, a miejscami i kultury leśne.

Nowa ofenzywa narodowców

SARAGOSSA. Zajęcie miasta Mosqueruela we wtorek po południu przez wojska narodowe jest poważnym sukcesem strategicznym. Miasto to leży mniej więcej na połowie drogi w linii powietrznej pomiędzy Teruelem i Alcalá de Chivert, a wybrzeżem morza Śródziemnego. Miejscowość ta znajduje się na wysokości 1470 m ponad powierzchnią morza, w centrum masywu górskiego Los Monegros. Tworzy ona wraz z Alcalá

de la Selva, zajęty w poniedziałek, najwaźniejszy pod względem strategicznym punkt tego masywu.

Również doniosłe ze względów strategicznych jest zdobycie Cobelan, miejscowości, położonej w odległości 15 km na północnym wschodzie od Teruelu. Zajęcie tego punktu ułatwia w znacznym stopniu ofensywę na Walencję. Dowództwo wojsk narodowych donosi, że jest rzeczą stwierdzoną, że dowództwo wojsk czerwonych, zdając sobie sprawę ze znaczenia bitwy, która toczy się na linii frontu między Teruelem a wybrzeżem morza Śródziemnego, gromadzi znaczne posiłki, przerzucając je na wszystkie zagrożone odcinki frontu. Posiłki te składają się z 28-ej dywizji, która walczyła pod Teruelem, drugiej mieszanej brygady, przerzuconej w pośpiechu z frontu madyckiego, z 97-ej brygady oraz z 4 oddziałów karabinów maszynowych. Według otrzymanych z frontu doniesień, duch czerwonych znacznie upadł w ciągu ostatnich 24 godzin. Poza tym gwałtowne walki ostatnich trzech dni wyczerpały w wysokim stopniu siły wojsk czerwonych.

W najbliższych dniach należy oczekiwać nowej wielkiej ofensywy wojsk narodowych, która będzie się odbywać w niezwykle trudnych warunkach terenowych. Oddziały narodowe będą musiały się posuwać wśród łańcuchów górskich o wysokości 1500 — 2000 metrów, należących do najbardziej niedostępnych w całej Hiszpanii.

Wojewoda Pomorski na lustracji w Rypinie

W poniedziałek, dnia 16 maja 1938 roku w godzinach rannych p. Wojewoda Pomorski min. Władysław Raczkiewicz przejeżdżając przez Rypin, zatrzymał się tam celem przeprowadzenia inspekcji Starostwa powiatowego, interesując się specjalnie zagadnieniem bezrobocia.

W związku z inspekcją p. Wojewoda wydał szereg zarządzeń miejscowym władzom administracyjnym.

B. król Alfons w Anglii

LONDYN. W Londynie bawi b. król hiszpański Alfons XIII, który w towarzystwie ks. Alby przyjęty był przez lorda Halifaxa w ministerstwie spraw zagranicznych. W związku z tym krąży pogłoski, że w Hiszpanii wprowadzona ma być monarchia przy czym obok króla dyktaturę miałby pełnić generał Franco.

Monarchia w Hiszpanii miałaby być wzorowaną na monarchii włoskiej. Te same źródła donoszą także, że rząd angielski w najbliższych dniach po zapoznaniu się z materiałem hiszpańskim uzna rząd generała Franco.

Coraz nowe niespodzianki w świecie

Rewolucja w Meksyku

MIASTO MEKSYK. W niedzielę rozszły się tutaj pogłoski, wedle których generał Saturnino Cevillo przygotowuje rewolucję przeciw prezydentowi Cardenasowi. Już przed paru dniami prasa lewicowa doniosła, że przez granicę Meksyku szmuglowana jest broń. Sprawa powyższa wiąże się ściśle z zatargiem Meksyku z Anglią.

MEXICO CITY. Prezydent republiki Cardenas podpisał rozkaz mobilizacji wszystkich sił zbrojnych w celu stawienia oporu rewolucji, której przewodzi generał Cedilla. Na ulicach stolicy Meksyku odbyła się olbrzymia demonstracja, podczas której wygłoszono gwałtowne mowy przeciw arbitralnemu postępowaniu Anglii.

Nowy cios w Czechach

Posel Haszika zażądał stworzenia armii słowackiej

BRATISLAWA. W parlamencie praskim w dyskusji nad nowymi projektami ustawy o służbie wojskowej przemówił w imieniu Słowaków poseł Haszika, który wysunął postulat utworzenia osobnych pułków słowackich ze słowacką komendą, odrębnej administracji wojsko-

wej, założenia osobnej słowackiej akademii wojskowej, zapewnienia Słowakom odpowiedniej ilości miejsc w korpusie oficerskim itd.

Przemówienie posła Haszika wywołało niesłychane zaniepokojenie wśród praskich kół rządowych.

Przerwany lot majora Makowskiego

Polskie Linie Lotnicze „LOT” otrzymały w czwartek w nocy następującą wiadomość od majora Makowskiego, datowaną z Cristobalu: „Defektem radiostacji wstrzymamy — Makowski”.

Depeza nadana została o godzinie 8.30 dnia 18 maja 1938 roku.

W czwartek rano Polskie Linie Lotnicze „LOT” otrzymały drugą depezę

od majora Makowskiego, datowaną podobnie jak poprzednia, z Cristobalu:

„Mimo pomocy wojska radio nadal nieczynne. Panager (Panamerykańskie linie lotnicze — przyp. red.) pożyczka swoje.

Montaż parę dni. Rzczowski operowany na ślepa kiszka. Poza tym Okey — Makowski”.

Już w lipcu grozi nam brak benzyny

W rekordowym tempie rośnie w Polsce zużycie benzyny. Już w marcu 1933 roku było ono o 50 procent większe, niż przed rokiem i osiągnęło z górą 7.800 ton.

W kołach automobilowych twierdzą, że już w początkach lipca eksport benzyny będzie musiał być zupełnie zahamowany, chyba, że uzcupli się jeszcze bardziej stan zapasów.

Wynoszą one zaledwie 17.200 ton, które ze względu na obronność Państwa powinny być nie tylko zachowane, ale nawet zwiększone.

Już w stosunku do marca roku ubiegłego eksport spadł o 73 procent. Objaw to raczej pomyślny, gdyż eksport ten był deficytowy. Pomyślny tym bardziej, że benzyny produkowanej w kraju może nam w niedalekiej przyszłości zbraknąć, wobec niewątpliwego ożywienia na rynku motoryzacyjnym.

Wtedy staniemy, albo wobec konieczności importu benzyny z zagranicy, al-

bo rozpoczęcia na szeroką skalę produkcji paliwa z zastępczych mieszanek spirytusowych, benzolowych itd.

Ks. Michał Radziwiłł żeni się... ale nie z p. Suchestow

LONDYN. W jednym z londyńskich urzędów stanu cywilnego ogłoszone zostały wczoraj zapowiedzi ślubu cywilnego między księciem Michałem Radziwi-

łłem a p. Harriet Stewart Dawson wdową, liczącą 57 lat. Znajomość ich zawarta została przed trzema miesiącami na Riwierze.

Rozmaitości

DO ROBÓT ZASTĘPCZYCH POWOŁANI BYĆ MOGĄ MĘŻCZYŹNI DO LAT 50

WARSZAWA. Wobec rozpoczęcia robót przy zastępczym obowiązku wojskowym, władze wojskowe wydały wyjaś-

nienie, dotyczące górnej granicy wieku u osób, powołanych do spełnienia zastępczego obowiązku służbowego. Granicą tą jest 50 rok życia, o ile stosunek do powszechnego obowiązku wojskowego uregulowany został nie w wieku poborowym lecz później.

NA WYDMACH HELU 46 ST. CIEPŁA Na półwyspie Helskim w południe temperatura na wydmach wynosi 46 st. w cieniu 21 st. Temperatura morza stale wyższoje i dochodzi do 10 st.

KUPCY GDAŃSCY ZARWALI ŻYDÓW ŁÓDZKICH NA 3 MIL. ŻŁOTYCH.

Od kilku miesięcy trwa zatarg między gdańskimi kupcami a fabrykantami z Łodzi o żydowskich komiwojażerów. Zakaz ten spowodował przerwanie stosunków gospodarczych Łodzi z Gdańskiem.

Kupcy gdańscy skorzystali z tej okazji i zarwali fabrykantów na blisko 3 miliony złotych.

„gauleitera” Forstera, w towarzystwie kilku senatorów gdańskich. Jakkolwiek podkreślany jest nieoficjalny charakter tej podróży, to jednak ze strony niemieckiej zwraca się wielką uwagę na fakt odbycia rozmowy między ministrem Beckiem i gauleiterem Forsterem, który nie jest przecież w Gdańsku, poza politycznym charakterem swej pracy — osobistością oficjalną.

BACZNOŚĆ RÓŻA

Niestety nie ta kwitnąca, lecz zaraźliwa choroba róży szerzy się w Warszawie po fali grypy.

Wszelkie rany należy troskliwie odkażać, by zarazek nie mógł wywołać ciężkiej choroby.

Splata wierzytelności hipotecznych listami zastawnymi

W najbliższym czasie ukaże się ważne zarządzenie Ministerstwa Skarbu, ustalające kurs splaty niektórych wierzytelności hipotecznych (ziemskich i miejskich) pewnymi listami zastawnymi.

Wybór listów zastawnych jest dość obszerny. Kurs splaty ustalony został w

zależności od notowań giełdowych i wahać się będzie od 60 do 100 procent wartości nominalnej.

Rozporządzenie to stanowi wykonanie ustawy z dnia 5 lutego 1938 roku o splacie niektórych wierzytelności hipotecznych.

SPRAWY ROLNICZE

KOMUNIKAT NR 12.

Zarząd Powiatowego Towarzystwa Rolniczego w Wąbrzeźnie uprzejmie przypomina, o obowiązku należenia do spółdzielni mleczarskiej z siedzibą w Wąbrzeźnie przy ulicy Ogrodowej i dostarczania do tejże mleka, gdyż od silnego tylko organizowania, oraz powiększania jednoczenia członków, zależy jest skuteczny rozwój dalszej pracy o szerszym zasięgu, jaki przewidziany jest przez Zarząd Spółdzielni Mleczarskiej.

Tych rolników, którzy jeszcze nie należą do Spółdzielni Mleczarskiej i nie dostarczają do tejże mleka, pobudzamy gorąco do tego obowiązku, mającego przynieść wielkie korzyści nie tylko samej organizacji, lecz także poszczególnym członkom.

KOMUNIKAT NR 13.

Zarząd Powiatowego Towarzystwa Rolniczego w Wąbrzeźnie podaje do wiadomości, iż instruktorka Pomorskiego Zrzeszenia Kół Gospodyń Wiejskich oddziału wąbrzeskiego, p. Janina Szymańska urzędować będzie w biurze Towarzystwa Rolniczego Powiatowego w Wąbrzeźnie w pierwszy wtorek po 15 każdego miesiąca.

KOMUNIKAT NR 14.

Zarząd oddziału wąbrzeskiego Koła Gospodyń Wiejskich podaje do wiadomości wszystkim zarządom Kół w powiecie oraz wszystkim członkom, że dnia 29 maja 1938 roku o godzinie 9.00 w Kowalewie rozpoczyna się obrady Walnego Zjazdu.

Walne zebranie rozpocznie się o godzinie 9.00, które poprzedzi Msza św. w kościele w Kowalewie.

Po Mszy św. w szkole rolniczej dalszy ciąg zebrania, program obrad podany zostanie przed zebraniem.

Z uwagi na ważność zebrania, w szczególności na wybór zarządu, obecność wszystkich jest konieczna.

Na zebranie walne zaproszono przedstawicieli władz samorządowych i skarbowych oraz przedstawiciela Izby Rolniczej i Organizacji Rolniczej.

Spis ogierów państwowych i ogierów prywatnych zalicencjonowanych działających w roku 1938 na terenie powiatu wąbrzeskiego

UWAGA: Ogierzy prywatne, uznane z konieczności (dla braku lepszych ogierów) na mocy par. 12 o nadzorze nad hodowlą koni, mogą działać tylko w obrębie danej gminy.

Ogierzy prywatne III kategorii mogą działać tylko w granicach powiatu. Ograniczenie to nie dotyczy ogierów państwowych III kategorii.

A. Ogierzy państwowe

L. p.	Imię i nazwisko utrzymującego stację ogierów	Miejscowość	Nazwa ogiera	Rok ur.	Rasa lub typ	Pochodzenie		Kat.
						M	O	
1	Pankowski Tadeusz	Frydrychowo	Cormoran	1932	1/2-krwi ang.	Carmen	Manton XX	III
2	Pankowski Tadeusz	"	Tuffstein	1925	r. belg.	Handelsbank	Lampe	I
3	Pankowski Tadeusz	"	Tell von Clee	1925	r. belg.	Muki von Clee	Caro von Clee	I
4	hr. Dąbski Jerzy	Wałycz	Wilhelm Tell	1922	1/2-krwi ang.	Rita	Tannenberg	II

B. Ogierzy prywatne

L. p.	Imię i nazwisko właściciela ogiera	Miejsce postoj	Nazwa ogiera	Rok ur.	Rasa lub typ	Pochodzenie		Kat.
						M	O	
1	Miroszniczenko Al.	Kowalewo m.	Tarzan	1928	kraj. pogrub.	—	—	III
2	Hagedorn August	Dębowałaka	Roland	1931	pogrub.	—	Ksawer	§ 12
3	Sattelmeyer Emil	Lipienica	Moerser	1937	r. belg.	Moers	Tannhäuser	III
4	Zilz Emil	Łopatki	Dubelt	1934	uszl. mies.	—	Dobosz	§ 12
5	Schmelzer Herman	Galczewko	Ajax	1932	r. belg.	Alma	Baldur	II
6	Schmidt Daniel	Ryńsk	Pajac	1935	uszl.	—	Panzerschild	§ 12
7	Kozak Wład.	Trzciano	Urwis	1934	I. pogrub.	—	Ubod	§ 12
8	Kilanowski Julian	Myśliwiec	Družba	1933	uszlach.	—	Dobosz	III
9	Chrzanowski Gustaw	Sitno	Alban	1928	uszlach.	—	—	§ 12
10	Korthals Małg.	Sicinek	Argos	1932	pogrub.	—	Karlo	§ 12
11	Krawczyk Piotr	M. Pulkowo	Hetman	1929	pogrub.	—	—	§ 12
12	Fischer Walter	Kurkocin	Sonnenstrahl	1918	1/2-krwi ang.	Forelle	Motor	II
13	Fischer Walter	Kurkocin	Ksawer	1925	r. belg.	Magdalena	Xaverio	III
14	Dr. Koerner Fryd.	Mlewiec	Aron	1926	r. belg.	Lukea	Caramin	II
15	Kentzer Roman	Pruskołaka	Kaiser	1932	arden	Juliette	Cesar	II
16	Gajewska Felicja	Wielkołaka	Caramin	1928	r. belg.	Nelli	Caramin I	§ 12
17	Staszewiczowa Helena	Elzanowo	Karmazyn	1932	1/2-krwi anglo arab	Raudona	Schagya I	II
18	Kentzer Roman	Pruskołaka	Süden	1935	1/2-krwi ang.	Südsee	Südwest	III

